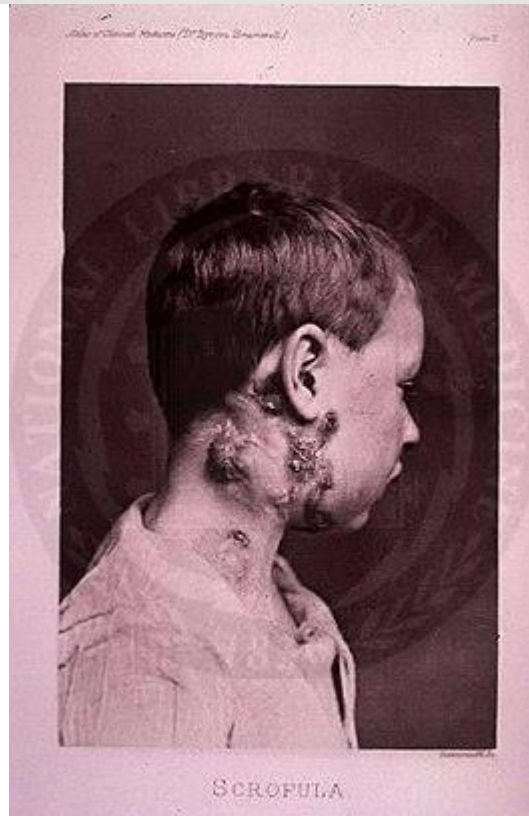

Koningszeer

Uit Wikipedia, de vrije encyclopedie

Koningszeer

Koningszeer of *scrofulose* is een ziekte van de halsklieren. Het is een ontsteking van een [lymfeklier](#) in de hals, die verband houdt met [tuberculose](#). De ontsteking kan doorzweren naar de huid.

De ziekte kwam vooral voor bij kinderen en kwam voort uit het drinken van besmette melk. Ze kon leiden tot misvormingen aan het gezicht en vaak zelfs tot de dood. Tegenwoordig komt deze ziekte vrijwel niet meer voor.

In vroeger tijden geloofde men dat koningen bij machte waren om door [handoplegging](#) deze ziekte te genezen. De heilige [Marcoen](#) zou aan de Merovingische koning [Childebert I](#) en diens koninklijk nageslacht, de macht hebben geschonken om dit te bewerkstelligen. Inderdaad genezen vele mensen na de handoplegging, zij het meestal geruime tijd daarna. Dit zou zonder handoplegging overigens ook gebeurd zijn, daar de ziekte vaak spontaan geneest. De handopleggingen tegen koningszeer ontstonden in het 11e-eeuwse Frankrijk en kwamen sporadisch voor in Engeland, tot de praktijk zich onder de [Tudors](#) en de [Stuarts](#) veralgemeende. Dit hoeft niet alleen uit [bijgeloof](#) te zijn gebeurd, maar kan ook wijzen op een manier voor de koning om macht te tonen. Het genezen van ziekten middels aanraking door een vorst werd *adenochirapsologie* genoemd; de ziekte stond in het Engels als *the King's evil* bekend.

Van [Karel II van Engeland](#), die leefde in de 17e eeuw, is bekend dat hij nog handopleggingen uitvoerde bij grote aantallen mensen. De [Hannoveriaanse successie](#) deed de praktijk verdwijnen. [Willem III](#) weigerde omdat hij meende dat het zowel om bijgeloof als om een katholieke traditie ging. Onder [George I](#) werd de adeno-chirapsologie officieel afgeschaft. In [Frankrijk](#) was [Lodewijk XV](#) sceptisch, maar [Lodewijk XVI](#) ging er minstens bij zijn troonsbestijging mee verder en [Karel X](#) deed het nog in de 19e eeuw.

Literatuur

[[bewerken](#) | [brontekst bewerken](#)]

- [Marc Bloch](#), *Les rois thaumaturges. Étude sur le caractère surnaturel attribué à la puissance royale particulièrement en France et en Angleterre*, Éditions Gallimard: Parijs 1983.
- Stephen Brogan, *The Royal Touch in Early Modern England*, 2015. [ISBN 9780861933372](#)